

Editorial: Výchova v přírodě

Vážení čtenáři!

Když jsme v rámci odborné sekce pedagogiky volného času České pedagogické společnosti vyhlásili téma monotematického čísla časopisu *Pedagogické orientace* „Výchova v přírodě“, předpokládali jsme, že tak vyzýváme autory k podání příspěvků, které naplňují základní vymezení použitých pojmů: výchovné úsilí realizované ve volném čase v přírodním prostředí. Ze zasílaných rukopisů však bylo záhy patrné, že porozumění zvolenému sousloví pro vymezení edukativních jevů je v České republice mnohem širší.

Prostřednictvím publikovaných příspěvků tak můžeme být svědky toho, jak se sémantické pole proměňuje. Na jedné straně se můžeme seznámit s texty, které se hlásí k onomu původně plánovanému záměru a popisují zejména aktivity, které realizují volnočasové organizace a akademicky zaštiťují zejména kinantropologická pracoviště. Na druhou stranu se však výrazně hlásí o slovo rovněž studie, které poukazují na vzdělávací aspekty výchovy v přírodě a přírodu vnímají nejenom v rozměru prostředí vzbuzujícího úžas a prožitky na hraně patosu, ale také jako zdroj vědecky analyzovatelných jsoucen a environmentalisticky koncipovaných postojů, patrných v pedagogických a přírodovědně specializovaných institucích.

Toto monotematické číslo je tak trochu paradoxně svědectvím velké šíře, v níž se se základní terminologickou deskripcí můžeme setkávat. Od dříve převažujícího chápání výchovy v přírodě jako několikadenního či několikatýdenního projektu odehrávajícího se mimo civilizované zázemí až k hodinovému pobytu na školní zahradě. Od programové bohatosti her a pohybových aktivit až k badatelsky orientovanému učení. Od outdooru k přírodopisu. Od neformální výchovy k formálnímu vzdělávání. Autoři v tomto čísle potvrzují skutečnost, o které v souvislosti s významem neformálního vzdělávání hovoří *Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+*, totiž že je velmi žádoucí propojení formální a neformální sféry vzdělávání, neboť obě se mohou svými přístupy vzájemně inspirovat a obohacovat. Strategie 2030+ dokonce přímo hovoří o inspirativní roli aktérů z oblasti neformálního vzdělávání ve výchově skrze přímý kontakt dětí a mladých lidí s přírodou.

Nechceme ale zatěžovat čtenáře hodnotícími epitety, jak výše naznačenou sémantickou šíří tohoto čísla vnímat – úsudek si jistě udělá každý na základě četby příspěvků a svého výseku názorového spektra.

Richard Macků, Ivo Jirásek, Jan Petr